Егоров К. Кĕçтенттин Кайрăклăра : [асаилӳсем] / К. Егоров // Хатĕр пул. – 1990. - № 5. – С. 1-2.

Кĕçтенттин Кайрăклăра

...куккăшсем патне? — ыйт-
...ех пĕлесшĕн тăраśса.
...Алекçейсем патне килнĕ...
...е пĕлмесен те юрать, — те-
...ем.
...палламан Кĕçтенттин пуян
...патне васкаса кĕрсе кайрĕ.
...аса тăмасăрах эпĕ пуян
...патне васкарăм. Мĕнле
...кĕменех пуян Алекçей ма-
...шшине ларма сĕнчĕ. Çав вă-
...нттин тулă икерчине хăйма
...ике ларатчĕ.
...илтех çисе тухнăччĕ, — те-
...выçнине палăртас мар те-

...нттин апат çисе тăраннă хыççăн урама выляма тухать пулĕ тесе шутларăм, анчах вăл тухмарĕ. Малтан та чылай вăхăт хушши выляса çӳренĕскер, куккăшĕнчен именчĕ пулмалла. Эпĕ кăшт тăхтанă хыççăн киле тухса кайрăм.

Çав кунхине вара Кĕçтенттина урăх курмарăм. Тепĕр кун ирхине, хĕвел тухса сарăлсан, Кĕçтенттин килне кайма хатĕрленнине асăрхарăм. Инкĕшĕ урама тухсах Кĕçтенттине килне ăсатса ячĕ.

— Аçупа амуна пиртен салам кала, — терĕ Кĕçтенттина инкĕшĕ.

Йăваш Кĕçтенттина вара çав хĕл урăх курмарăм. «Вăхăчĕ пулмарĕ пулĕ Кайраклăри куккăшсем патне темиçе хутчен килсе çӳреме», — тесе шутларăмăр вара ялти ачасемпе.

Çимĕк вăхăтĕнчи тĕлпулу

...илемлĕ вăхăтсем калама çук
...е савăнтараççĕ. Эх, мĕнле
...е çуллахи вăхăтра уй-хирте,
...анта уçăлса çӳреме!
..., хĕллехи тумне улăштар-
...капăрланнă. Йывăç çулçисем
...е шăппăн пăшăлтатаççĕ. Ыл-
...м хăйсен çепĕç юррисене тĕр-
...ĕн, чун-чĕрене çĕклентермел-
...араççĕ. Вăрманти çĕмĕрт йы-
...чечексемпе пĕркеннĕ. Савăн-
...савăнмалла.
...ăчĕ килсе те çитрĕ. Çамрăк-
...ĕ пиртен çĕленĕ тумсемпе.
...ăпата, çĕнĕ чăлха, пир шăла-
...ăсем туллиех. Сĕм вăрман
...ăрман хĕрринче çамрăксем,
..., авалхи юрăсене уçăмлăн шă-
...ра пĕрне-пĕри ташлама чĕ-
...иккĕн тухсан, вĕсем иккĕш
..., картаран уйрăлса тухма чĕ-
...енчен тытса, пĕрре пĕр еннел-
...еннелле çавранаççĕ.
...курăнмасть. «Ахаль чухне вă-
...антарса юрлаканччĕ, хĕрсене ташлама чĕнетчĕ. Халĕ çук, ăçта кайнă-ха вăл, шельмă ачи?» —шухăшлатпăр хĕр юлташсемпе. Çук, ĕнтĕ таçта кайнă пулĕ. Е ашшĕ лаша кĕтĕвне кĕтме кăларса янă пулĕ.

Вăйăра чылай юрласа ташланă хыççăн пăхатпăр ял еннелле — Кирукпа пĕр арçын ача вăрман еннелле çул тытаççĕ.

— Кирук килет, Кирук килет пĕр палламан çынпа! — кăшкăртăм эпĕ, хĕпĕртесе ӳксе.

Вара чăнах та, Кирук пĕр палламан çынпа вăрмана пирĕнпе вăйă тума килнине асăрхасан, пурте калама çук хĕпĕртерĕмĕр. Акă килчĕç ĕнтĕ. Ара, палламан çын тетпĕр. Ку Кирукпа килекенни Кĕçтенттин-çке! Вăйă тунă çĕре çитсен, Кĕçтенттин, çамрăксене ыр сунса, пуç тайрĕ. Çакăн хыççăн Кирук:

— Паллашăр, эпĕ хамăрăн туспа Кĕçтенттинпе килтĕм, — терĕ, кĕпи аркине тӳрлетсе илсе.

— Паллатпăр, паллатпăр хамăрăн туса, — терĕмĕр харăссăн.

— Вăл пирĕн ялти Алекçей куккăшсем патне курма килнĕ, — терĕ Кирук, хавасланса.

Кӳршĕ Слакпуç арçын ачи Кĕçтенттин килнĕ ятпа тепĕр хутчен карталанса юрласа таш-

ларăмăр. Вăйă варне ташлама Кĕçтенттина та чĕнчĕç, анчах вăл тухрĕ те нумаях ташламарĕ, — вăтанчĕ пулмалла. Кĕçтенттин хура та хулăн çўçлĕ, илемлĕн курăна-курăна каять. Кĕçтенттин ялти çамрăксенчен уйрăлса тăратчĕ. Çине хура костюм тăхăннă, шурă кĕпе тата уринче çўхе кунчаллă атă. Пăхсан — такам та юратмалла. Кĕçтенттин вăтанчăклă ачаччĕ. Калаçнă чухне вара сăмахĕсем ăшшăн та çемçен тухатчĕç.

Вăйă тунă вăхăтра кайăксем юрлатчĕç, кук-кукĕ те аватрĕ. Куккук аватнă вăхăтра Кирук, йывăç тăрнелле пăхса:

— Куккук, чăн тĕрĕсне кала-ха, миçе çултан авланап? — терĕ.

Куккукĕ вара аватма пуçларĕ. Çав вăхăтра Кирукпа Кĕçтенттин шутласа тăчĕç.

— Ку-кук, пĕрре, ку-кук, ку-кук, виççĕ, ку-кук, тăваттă. — Тăватта çити шутласан, куккукĕ малалла аватмарĕ. — Ара, тепĕр тăватă çултан авланатăп-çке, — терĕ Кирук, чĕркуççи çине шарт çапса.

Эпир, çамрăксем, ним ăнланмасăр ... са кулса ятăмăр. Çав кун ка... çимĕк куракĕ татрамăр, йывăç ... лĕклĕх хурăн турачĕсене хуçрам... çул тытрăмăр. Кĕçтенттин Киру... рĕ. Вĕсем иккĕшĕ те тăтăшах ... Яла таврăнсан, арçын ачасем ... хисене улăштарса лартрĕç. Ĕне... патне ĕнесем кайса ячĕç. Пĕр ... не вăрласа, ялĕпех мунча хутса... тăррисене, пўрт чўречин умĕсе... чечексемпе эрешлерĕç. Ирхине ... лĕкпе мунча кĕчĕç. Хапхисене у... нисем ирхине кула-кулах хап... куçарчĕç.

Макçăм старик патĕнче

Кĕçтенттин Кайраклăри Алексей куккăшсем патĕнче. Кăнтăрлахи вăхăт. Кирукпа Кĕçтенттин пуян Алексейĕн лашисене çăла шăварма илсе кайрĕç. Эпĕ вĕсене çăлтан çаврăнса таврăнассине пăхса тăтăм. Лашисене шăварса таврăнсан, эпĕ те вĕсем патне кайрăм. Эпĕ пынă çĕре Кĕçтенттинпе Кирук таçта кайма шут тытнă. Кăшт тăрсан, Кĕçтенттин куккăшĕ пўртрен тухрĕ те:

— Нумай ан çўрĕр, часах апат çимелле пулать, — терĕ.

— Нумаях çўреместпĕр, эпĕ часах таврăнатăп, — терĕ Кĕçтенттин йăваш саслăн.

«Мана та илсе каяççĕ-ши хăйсемпе пĕрле?» — шутларăм çав самантра.

— Марье, айта эсĕ те пирĕнпе пĕрле, — терĕ Кирук, урамалла утма пуçласа.

Эпĕ те вĕсенчен юлмарăм. Эпир, виçĕ тус, урама тухса, юмахçă Макçăм старик патнелле çул тытрăмăр. Макçăм старик мунча пекех пĕчĕк пўртре пурăнатчĕ. Пўрт умĕнче ватă хурăн кашласа ларатчĕ. «Макçăм старик килĕнчех-ши?» — шутларăмăр, пўрт еннелле пăхса. Кĕçтенттин, ютран килнĕскер, Макçăм старик патне малтан кĕме именчĕ пулмалла. Çавăнпа та алăка шаккама Кирука хушрĕ.

— Юрать, эсир ан именĕр, хăюллă пулăр, — терĕ Кирук, паттăрланса. — Чăнах, мĕн хăрамалли пур çав ватă çынран. Лайăх çын вăл, — терĕ Кирук.

Кирук алăк умне малтан пырса тăчĕ те алăка тул енчен пĕр икĕ хутчен хуллен çех шаккарĕ.

— Кĕрĕр, кĕрĕр! Мĕншĕн кĕместĕр? — терĕ Макçăм старик.

Эпир, пĕр çын пек пулса, пўрте кĕрсе тăрса, Макçăм старике пуç тайса сывлăх сунтăмăр. Çакăн хыççăн Макçăм стари... не вырнаçма хушрĕ. Пурте ларт... та мĕн çинчен тапратса сăмах ... шутларăмăр эпир кашни хăй тĕ... ран Кирук Макçăм старике сăма...

— Макçăм пичче, эпир сан ... леме килтĕмĕр, каласа парай... юмах? — терĕ Кирук, хăюлл...

— Каласа парас пĕрер юмах, ... хăчĕ те çук та — калас ĕнтĕ. Э... пĕчченех пурăнса ĕмĕрлерĕм ĕнт... кĕрме çук: апатне те хăвах п... хăвах кай, — терĕ Макçăм ста... кайса.

Макçăм старик, кĕреçе пек хур... терсе илсе, юмах калама пуçлар... тенттин, кĕсйинчен хутпа кăран... ма пуçларĕ. Икĕ сехет ытла л... Макçăм старикĕн юмахне итлес... кăна çук пулĕ! Виçĕ пуçлă аçт... кăларакан çĕлен, ылтăн çуна... асамлă карчăк, вĕçекен урхама... çав юмахра. Кĕçтенттин Макçăм ... хĕсене манса каясран блокноч... нисем халĕ те асăмра.

Юмаха итлесе пĕтерсен, Кĕçт... çей куккăшсем патне кайрĕ. ... хăй килне кĕрсе çухалтăмăр. Ça... тенттин Кекен чăваш ялĕнче ... пурри çинчен те асăнатчĕ. Кайр... тенттин Алексей куккăшсем п... курман.

Ĕмĕр асăнмалăх юлчĕç çав ĕл... илтнисем.

К. ЕГОРО...

Пичете Г. ЮМА...

Кĕск...